

Barnkonventionen

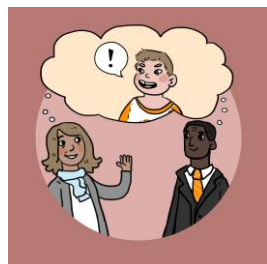
Barnkonventionen är en samling regler skrivna av FN. Alla människor har rättigheter och barnkonventionen är barnens särskilda rättigheter. Barnkonventionen innebär att vuxna har skyldigheter att se till att barnens rättigheter uppfylls. Vuxna måste hjälpa barn och se till att de mår bra och är trygga. Barn ska också lära sig att respektera varandras rättigheter. Alla barn har samma rättigheter och är lika mycket värda. Det innebär att ett barn inte får sättas åt sidan för att ett annat barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Vuxna måste alltid hitta den bästa lösningen för varje individuellt barn.

Barnkonventionens fyra principer

Fyra av artiklarna i Barnkonventionen är en sorts sammanfattning av hela barnkonventionen. Dessa artiklar kallas ”principerna” och har nummer 2, 3, 6 och 12. Resten av Barnkonventionen ska läsas med dessa artiklar i bakhuvudet.

Alla barn är lika mycket värda. Ingen får behandlas sämre. Artikel 2 säger att **alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter**. Det innebär att inget barn får diskrimineras eller behandlas sämre än andra barn. Det betyder också att alla barn ska få det stöd de behöver för att exempelvis kunna vara med i skolan. Det betyder att barn ibland behöver behandlas på olika sätt för att de ska kunna ta del av samma rättigheter och möjligheter.

De som bestämmer måste alltid bry sig om vad som är bäst för barn. Artikel 3 handlar om att **vuxna ska ta reda på vad som är bäst för barnet när de ska ta beslut**. Det innebär att allt som bestäms om och för barn måste bli så bra som möjligt för barnet. Det här gäller både om beslutet gäller ett enskilt barn och om det handlar om flera barn i en grupp.

När vuxna ska fatta beslut måste de både lyssna på barnet och på de som har erfarenhet av eller har forskat på det som beslutet gäller. Alla barn har rätt att leva och utvecklas. Artikel 6 handlar om **barns rätt att leva och utvecklas**. Det innebär att alla barn ska få ha ett bra liv oavsett var de bor eller var de kommer ifrån. Barn ska få gå i skolan, få trygghet, mat, sjukvård och ett hem att bo i.

Vuxna ska se till att barn skyddas från det som är dåligt för barns utveckling. Vuxna måste lyssna på barns åsikter. Artikel 12 säger att **alla barn har rätt att säga vad de tycker och hur de vill ha det. När vuxna fattar beslut som rör barn måste de lyssna på barnets åsikt i frågan**. Det gäller både små och stora beslut. Det betyder inte att barn ska bestämma allt eller alltid få som de vill. Hänsyn ska tas till barnets ålder, mognad och till vad vuxna vet om barnets behov.

Övningar

Artikel 2 Alla barn är lika mycket värda. Ingen får behandlas sämre.

I skolan ska de vuxna se till att inga barn blir kränkta.

Brainstorma kring vad som behövs i just er klass och/eller på er skola för att det ska bli ännu bättre för alla barn där. Vad vill vi se mer, höra mer, känna mer och göra mer (eller mindre) av i klassrummet och i skolan för att uppnå att alla känner sig trygga?

Exempel: Alla barn får rita eller skriva på små lappar om saker som behöver förändras som sedan sätts upp i klassrummet. Prata därefter om vem/vilka som man ska diskutera med för att förändringarna ska bli av. Rektor? Lärare? Klassdiskussion?

Artikel 3 – De som bestämmer måste alltid bry sig om vad som är bäst för barn

En övning där barnen med hjälp av en blankett får betygsätta sin skola och skolmiljön. Viktigt att följa upp det som eventuellt får låga poäng. Vad ska man göra åt problemet? Vad kan skolan göra? Vem ska man prata med? Kom ihåg att sammanställa resultaten och sätt upp dem så att alla kan läsa dem!

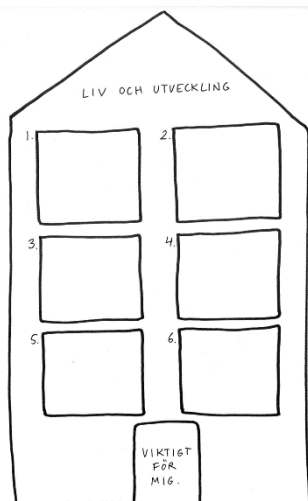
Blanketten finns i slutet av dokumentet.

Artikel 6 – Alla barn har rätt till liv och utveckling

Alla barn får en bild med ett höghus med sex fönster.

Barnen fyller varje fönster med de saker som är viktigast för deras liv och utveckling. Barnen kan exempelvis rita, klippa ut bilder eller limma fast saker som de tycker beskriver de saker som de vill fylla fönstren med.

På sista sidan finns huset för utskrift på helsida.

Artikel 12 Vuxna måste lyssna på barns åsikter.

Bollövning

Sitt i ring, smågrupp, två & två eller på annat sätt så att alla barn kan vara med. Rulla en boll till varandra. Den som rullar bollen ska uttrycka en åsikt. T.ex. jag tycker att hästar är fina. Den som tar emot bollen ska då bekräfta/upprepa vad den andra sagt. ”Du/X tycker att hästar är fina”. Därefter bollar personen vidare och uttrycker en egen åsikt, t.ex. ”Jag tycker att schack är roligt”. Fortsätt så tills alla har fått säga något minst en gång.

Diskutera efteråt:

- Hur var det att komma på saker att tycka?
- Hur vet man vad man tycker?
- Hur vet man om någon lyssnar?

Om det är en grupp där barnen känner sig trygga med varandra kan ni även göra så att den som tar emot bollen får säga om den håller med eller inte om föregående åsikt, t.ex. ”Du tycker att hästar är fina, det tycker inte jag/det tycker jag också”. Viktigt då är att ingen får kränka någon annans åsikt. Övningen går ut på att uttrycka en egen åsikt och lyssna på andras. Om ni väljer att göra så kan ni även diskutera dessa frågor:

- Hur kändes det när den som fick bollen höll med dig?
- Hur kändes det när han eller hon inte höll med dig?
- Måste man tycka samma sak?
- Hur ska man säga när man inte håller med?

Lyft sedan diskussionen till hur vuxna kan lyssna på barn. Exempel: Hur kan vuxna göra för att ta reda på vad barn tycker om olika saker? Att vuxna ska lyssna på barn, betyder det att barn alltid ska få som de vill? Vad behöver barn för att känna att de blivit lyssnade på även om de inte får som de vill? Hur är en bra lyssnare? Vad gör en bra lyssnare? Om du vill säga något eller berätta något för en vuxen, hur gör du då?

Sätt kryss i den ruta som passar bäst in på din skola				
	Dåligt	Godkänt	Bra	Jättebra
Hur bra är ditt schema?				
Kan du äta lunch i lugn och ro?				
Hur är din skola när det gäller att jobba mot kränkningar och mobbning?				
Elever har rätt att vara med och bestämma i skolarbetet. Hur är det på din skola?				
Hur bra och trevliga är klassrummen?				
Hur är tryggheten på rasterna?				
Hur är skolmaten?				
Hur bra och trevlig är skolgården?				
Hur är skolans toaletter?				
Hur bra är din skola på att lära ut saker till dig?				
Hur fungerar skolans elevråd?				
Summa antal kryss				

- Varje Dåligt ger 1 poäng
- Varje Godkänt ger 2 poäng
- Varje Bra ger 3 poäng
- Varje Jättebra ger 4 poäng

När du har fyllt i blanketten kan du räkna ut hur många poäng din skola fick av dig.

Hur många poäng fick din skola? Skriv svaret här: _____

Vänd och läs.

12–23 poäng

På din skola verkar det finnas en del att förbättra. Är du missnöjd med något ska du inte bara acceptera det. Ta upp det till diskussion i klassen och försök sedan att förändra situationen. Prata med rektorn, en lärare eller någon annan på skolan som ni kan och vill prata med.

24–35 poäng

Din skola verkar ganska bra. Men det finns saker som kan bli bättre. Ta upp med andra vad du tycker kan bli bättre och prata med rektor, en lärare eller någon annan på skolan som ni kan och vill prata med.

36–48 poäng

Grattis! Du verkar gå i en trevlig skola med bra arbetsmiljö och bra lärare. Säg det gärna till rektorn och andra som jobbar i skolan. Beröm leder ofta till att man vill fortsätta arbeta på det goda sätt man redan gör.

LIV OCH UTVECKLING

1.

2.

3.

4.

5.

6.

VIKTIGT
FÖR
MIG.